

JULVE, Ph. Synopsis phytosociologique de la France (communautés de plantes vasculaires). Lejeunia, nouv. s., n° 140, p. 1-160. Lieja. 1993.

Enumeració de totes les unitats tipològiques de vegetació conegudes del territori de l'Estat Francès, amb indicació, en molts dels casos, de les espècies característiques principals i de preferències ecològiques. L'obra és el resultat d'un gran esforç i ha d'ésser apreciada com a eina de treball interessant per als experts. Lamentablement, però, no segueix els criteris de l'escola de la S.I.G.M.A. sinó els de l'escola de LIPMAA i barreja de manera irracional unitats corresponents a fitocenosis i d'altres que inclouen únicament sinúsies. Conceptes tan arrelats com són els de *Quercus-Fagetum*, *Quercetum ilicis*, etc. no hi són ni tan sols esmentats. No podem pas deixar de reconèixer que actituds com aquesta, tan obertament confusionàries, són molt perjudicials per a la geobotànica europea.

Oriol de Bolòs

BAUDIÈRE, André *et al.* 17 ème. Session extraordinaire de la Société Botanique du Centre-Ouest: Littoral roussillonnais et audois (Avril 1990). Bull. Soc. Bot. C.-O. nouv. s. 22: 311-428. Dignac 1991.

Conjunt de diverses notes escrites per autors diferents, sobre la flora i la vegetació del litoral del Rosselló i de les terres properes. Comprèn nombroses aportacions interessants i també unes "Données phytosociologiques..." (p. 391-420) de B. DE FOUCAULT i PH. JULVE, per a comprendre el caràcter de les quals n'hi ha prou amb alguns exemples:

Es publicada la "classe" nova *Pino halepensis-Quercetum ilicis*, caracteritzada per *Quercus ilex*, *Pinus halepensis* i *P. pinea* (p.412). La "classe" *Cisto salvialefolii-Lavanduletea stoechadis* inclou l'"aliança" *Rhamno lycioidis-Quercion cocciferae*, però l'"aliança" *Calicotomo spinosae-Cistion ladaniferi* pertany a la "classe" *Cytisetea striatiscoparii*. Hom descriu "associacions" noves com *Castaneo sativae-Quercetum suberis* (p. 399), *Pino halepensis-Quercetum ilicis* (p. 417), *Junipero phoeniceae-Ficetum caricae* (p. 408), etc.

Oriol de Bolòs

KERGUÉLEN, M. Index synonymique de la Flore de France. Mus. National Hist. Nat., Collect. Patrim. Nat. 8, 197 p. ISBN 2-86515-076-3. París 1993.

Catàleg dels noms vàlids i dels sinònims de les plantes vasculars incloses dins la flora francesa: espècies i subespècies i, en alguns casos, varietats. També conté una succinta

informació bibliogràfica i, en casos especials, corològica. Posterior a la primera edició de Flora Europaea i als primers volums de Med-Checklist, posa al dia els punts en què aquestes obres ja no expressen els coneixements actuals i rectifica els casos en què l'opinió de l'autor no hi coincideix. La nomenclatura dels tàxons vegetals, malgrat l'existència del Codi Internacional que la regula, és encara molt mutable i plena de confusions. Per això, disposar d'una obra feta per un autor amb llarga experiència i amb bon criteri, és molt important per al botànic pràctic. Naturalment, com que els punts de la nomenclatura encara dubtosos no són pas pocs, sigui per dificultat d'interpretar el sentit dels noms antics, sigui per diferències en els criteris taxonòmics dels autors, cap text no ens pot donar, en l'estat de coses actual, unes solucions indiscutibles i completament segures. Això no ho podem pas demanar. Però, evidentment, una eina de treball com és aquest índex, establert sobre fonaments sòlids, és d'una gran utilitat.

Oriol de Bolòs

OBERDORFER, Erich, editor. Theo MÜLLER, Erich OBERDORFER i Paul SEIBERT, autors. *Suddeutsche Pflanzengesellschaften*. T.IV. Wälder und Gebüsch. 2^a ed. actualitzada. Volum de text (Textband): 282 p; volum de taules (Tabellenband): 580 p., 104 taules. ISBN 3-334-60385-7. 98 DM. G. Fischer Verlag. Jena-Stuttgart-New York 1992.

Amb aquesta quarta part, dedicada a les comunitats de bosc i de bosquina, s'acaba la publicació de la segona edició d'una obra fonamental de la fitocenologia europea, en la qual són descrites les comunitats vegetals de l'Alemanya meridional.

El text ha estat revisat curosament i adaptat als coneixements actuals. Els autors s'han esforçat per tal de tenir en compte no sols el territori estudiat sinó també les particularitats de la vegetació de la resta d'Europa, aspirant a assolir un sistema tipològic representatiu de la realitat en tota la seva amplitud.

D'acord amb els criteris de la S.I.G.M.A., el sistema és basat en primer terme en els caràcters florístics qualitius i només en segon terme en els quantitius. Els autors estableixen clarament la distinció entre els sistemes florístics, com el que ells desenvolupen, i els sistemes fisiognòmics, basats en l'estructura morfològica de la vegetació, en les formes vitals o en la dominància. Reconeixen que també per la via fisiognòmica hom pot arribar a construir sistemes racionals i que els sistemes florístics i els fisiognòmics es poden complementar entre ells, però pensen que no és pas convenient de mesclar-los.

Les taules intenten d'expressar la complexitat de la natura, que fa que les associacions sovint només puguin ésser delimitades amb un cert grau d'imprecisió. Segons els autors, si ens limitem a presentar inventaris "típics", oferim una idea falsa de la realitat, en la qual les transicions amb freqüència són graduals.

La síntesi proposada és la següent, que reproduïm ací fins al nivell d'aliança i, en casos particulars, fins al de subaliança.

- Cl. *Salicetea purpureae* (salzedes de ribera)
 - Ord. *Salicetalia purpureae*
 - Al. *Salicion elaeagni* (montana)
 - Al. *Salicion albae* (planiciària i submontana)
- Cl. *Alnetea glutinosae* (vernedes dels sòls torbosos)
 - Ord. *Alnetalia glutinosae*

- Al. *Salicion cinereae* (bosquines pioneres)
- Al. *Alnion glutinosae* (vernedes)
- Cl. *Pulsatillo-Pinetea sylvestris* (boscs de pi roig de tendència continental, amb centre a les terres sarmàtiques)
- Ord. *Pulsatillo-Pinetalia sylvestris*
- Al. *Cytiso ruthenici-Pinion sylvestris*
- L'ordre ibèric dels *Pino-Juniperetalia* seria, segons els autors, una irradiació extrema d'aquesta classe continental i hi hauria d'ésser inclòs.
- Cl. *Erico-Pinetea* (boscs de *Pinus sylvestris* i també de *Pinus mugo* ssp. *uncinata* o de *P. nigra* subalpins i montans).
- Ord. *Erico-Pinetalia*
- Al. *Erico-Pinion*
- Segons els autors hi tindrien relació alguns boscs de *P. mugo* dels Pirineus.
- Cl. *Vaccinio-Piceetea* (boscs i bosquines de coníferes boreo-alpins)
- Ord. *Piceetalia abietis*
- Al. *Dicrano-Pinion* (pinedes de pi roig acidòfiles)
- Al. *Piceion abietis*
- Subal. *Vaccinio-Abietenion*
- Subal. *Vaccinio-Piceenion*
- Subal. *Rhododendro-Vaccinienion*
- Ord. *Loiseleurio-Vaccinietalia*
- Al. *Loiseleurio-Vaccinion*
- Cl. *Quercu-Fagetea*
- Ord. *Prunetalia spinosae*
- Al. *Berberidion*
- Al. *Prunion fruticosae* (principalment sarmàtica)
- Al. *Pruno-Rubion fruticosi* (= *Rubion subatlanticum*)
- Subal. *Rubo-Prunenion spinosae*
- Subal. *Sarothamnenion* (= *Sarothamnion*)
- Subal. *Frangulo-Rubenion fruticosi*
- Ord. *Quercetalia robori-petraeae*
- Al. *Quercion robori-petraeae*
- Subal. *Quercenion robori-petraeae*
- Subal. *Genisto germanicae-Quercenion petraeae*
- Subal. *Ilici-Fagenion* (fagedes acidòfiles pobres, de tendència atlàntica)
- Ord. *Quercetalia pubescenti-petraeae*
- Al. *Quercion pubescenti-petraeae* (centre a les terres submediterrànies)
- Al. *Potentillo albae-Quercion petraeae* (centre a les terres sarmàtiques)
- Ord. *Fagetalia sylvaticae*
- Al. *Alno-Ulmion* Br.-Bl. & Tx. 1943 (= *Alno-Padion* Knapp 1948)
- Subal. *Alnenion glutinoso-incanae*
- Subal. *Ulmenion*
- Al. *Carpinion betuli*
- Al. *Tilio platyphylli-Acerion pseudoplatani*
- Al. *Fagion sylvaticae*
- Subal. *Luzulo-Fagenion*
- Subal. *Galio odorati-Fagenion*
- Subal. *Dentario glandulosae-Fagenion*
- Subal. *Lonicero alpigenae-Fagenion*
- Subal. *Aceri-Fagenion*

Subal. *Galio rotundifolii-Abietenion*

Subal. *Cephalanthero-Fagenion*.

Un sistema que tracta de presentar ordenadament i d'acord amb llurs afinitats un conjunt d'entitats tan complicat com és el de les comunitats vegetals no pot deixar de manifestar d'alguna manera la influència de criteris subjectius. El sistema presentat ací no se n'escapa pas. I, com és natural, no hi ha cap necessitat d'acceptar-lo íntegrament. Dès d'un punt d'observació diferent, com és el nostre, en algunes particularitats pot semblar no tan adequat a la realitat com d'altres sistematitzacions, unes vegades més simples, d'altres més afinades. Però aquestes consideracions, aplicables a tots els sistemes anàlegs, no volen disminuir de cap manera el gran valor de l'obra, resultat d'un ingent esforç de síntesi, fet per persones molt capacitades, que han esmerçat una gran part de la vida treballant amb intensitat per tal d'arribar a un coneixement tan rigorós com sigui possible de les comunitats de plantes de l'Europa mitjana.

Oriol de Bolòs